

Ruše. Dobrodošli ljubljanski gostje so se odpeljali proti večeru zadovoljni in vzradoščeni nazaj v Ljubljano.

Najdeno truplo vtopljenca. Zadnjič smo poročali o smrtni nesreči pri zabijanju pilotov nad mestom pri Sv. Jakobu ob Savi, kjer je padel v naraslo Savo 37letni delavec Valentin Snoj, doma iz Brinji pri Dolskem. Pri padcu v Savo se je najbrže na glavi poškodoval, ko je zadel ob rob čolna, tako da je nezavesten prišel pod vodo in utonil. Trupla takrat kljub vestnemu iskanju niso mogli najti. V sredo dne 20. junija pa je neki berač opozoril orožnika, da je Sava na ovinku naplavila utopljenca. V njem so takoj spoznali ponesrečenega delavca Snoja.

Zdrava vzgoja duše in telesa. V dominikansko semenišče v Bolu na otoku Braču se bodo sprejeli dijaki, ki se hočejo posvetiti Bogu

v dominikanskemu redu. V srednješolski internat pa dijaki, ki želijo prejeti čim temeljitejšo klasično izobrazbo in zaščito od pokvarjenega vpliva ulice. Eni in drugi obiskujejo notranjo klasično gimnazijo s pravom javnosti, katera ima dosedaj štiri nižje razrede, a skoro se bo poskrbelo, da se dopolni cela gimnazija. Zdravstvene prilike zavoda so naravnost odlične, ker sta obe stavbi (zavod in šola) nameščeni na malem polotoku, kjer ni niti prahu niti dima, obkroženi od treh strani z morjem in krasnimi plažami po sredi vrta zasajena s cvetjem, palmami in drevjem. Zavod ima lastno igrališče in kopališče, dve ladji, motorni čoln in 10 gondol za izlete po morju, ter imajo dijaki vse potrebno za odmor in zabavo. Dijaki se učijo pod nadzorstvom in vodstvom učiteljev, ki skrbijo, da jim osigurajo čim boljši uspeh v nauku. Zaradi splošne izobrazbe se dijaki internata bavijo z glasbo, petjem, prirejevanjem akademij, društvenih

Če ostaneš ob nedeljah brez pridige:

prečitaj vsaj evangelij in kratko razlago. Imamo še knjižico, ki jo je spisal g. dr. Matija Slavič, sedaj rektor ljubljanske univerze: »Nedeljski in prazniški evangeliji z razlago in opominom«. — Knjižica stane le 2 Din (s poštnino 3 D) in se naroča v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

literarno-umetniških zborovanj, poslušanjem radio-emisij itd. Nadaljne informacije in pogoje za sprejem dajejo: Kotnik Alojz, Studenice pri Poljčanah, ali pa: Dominikanski zavod Bol na Braču, Dalmacija. Za odgovor je treba priložiti znamko za 1.50 Din. Prošnje se pošlje do 30. julija.

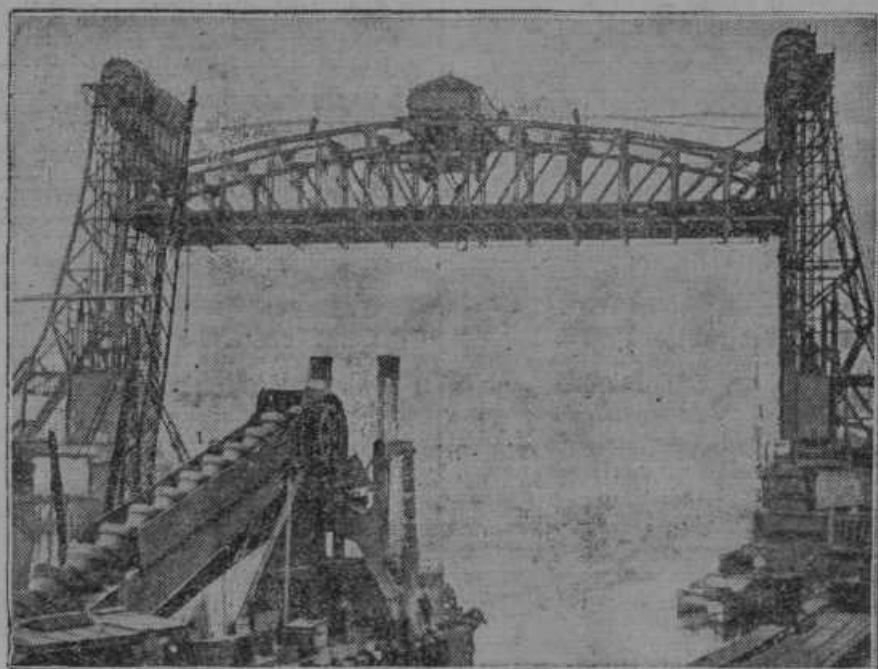
Trgovine na Vidov dan in Petrovo. Združene trgovcev javlja, da imajo biti trgovine v Mariboru na Vidov dan dne 28. junija zaprte med službo božjo v stolnici od 10. do 11. ure, na praznik sv. Petra in Pavla dne 29. junija pa ostanejo zaprte ves dan.

Zdravnica dr. Klara Kukovec v Mariboru, Krekova ulica 18, do preklica ne ordinira, 647.

Obžalovanja vredni slučaj.

Smrtna žrtev tihotapstva. 48letni posestnik Feliks Coffl iz Leiflinga na Koroškem je prekorachil našo mejo in kupil konja. Na povratu v Avstrijo ga je zaustavil naš graničar na meji pri Libeličah. Ker na stoj pozvani ni počakal, je oddal mejni stražnik strel, ki je zgrešil. Pač pa je zadel neprevidnega tihotapca strel iz puške drugega graničarja in sicer smrtno. Gospodar je obležal mrtev na naši strani, konj je zbežal preko meje.

Poskus umora pred sodniki. Dne 20. junija je dajal pred mariborskim sod-

Prvi most, ki se da dvigniti, so dogotovili pri Newportu preko reke Tees na Angleškem. Most je širok 18 m, prostor za vozila 11.60 m in oba hodnika za pešce vsak po 2.75 m. Stolpa ob straneh sta visoka 47.7 m in znaša dvigalna višina 36.5 m.

Nov orjaški most.

Severnoameriško mesto San Francisco leži ob koncu polotoka in je oddaljeno od sosednjega industrijskega mesta Oakland nad 7 km. Osební promet med obema mestoma je oskrboval do sedaj brod in tega bo zamenjal v bodoče velikanski most. Stroški za že pričeti most so preračunani na 108 milijonov dolarjev in bo zaposlenih 12 tisoč delavcev. Most bo dolg 10 km in njegov najdaljši lok bo meril na dolžino 700 m. Stolpi, na katerih bo visel ta veliki most, bodo štrleli iznad vode 180 m. Most, ki bode zgrajen za železnico, avtomobile in pešce, bo 80 m nad vodno površino in

Januš Golec:

25. nadaljevanje.

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih.

V premeto kratkem času so se pojavile na Murskem polju radgonske čete, poveljnik gradu v Gradcu, Rabatta, se je upal s svojim oddelkom v Ptuj. Da, celo hrvaški ban, general Balfy, je bil pripravljen, da očisti roparjev Medžimurje. Od vseh strani so pričeli pogoni za ostanki Krucev, ki so se še skušali obdržati v Čakovcu. Pri Razkrižju so si zgradili Kruci most preko Mure, tega so jim razdrli ter skurili veržejski strelci. Krucevska krdela so bila povsem odrezana. Brez odpora so jih pobijali ter vesili, ker je ničem niso prizanašali.

Prepozno došla in pravzaprav nepotrebna gosposka pomoč je bila Muropolcem celo v nadlego. Veržejci so itak zavzeli po zmagi pod Jeruzalemom Moto, Razkrižje in Branek, kjer so hranili Kruci svoj plen. Kmečki zmagovalci bi pravičnejše razdelili Muropolcem oropano in deloma zopet pridobljeno blago, nego bi to storila gospoda, ki si je lastila znaten del plena. Samoobjestno nastopanje Radgončanov

ter Gračanov je silno razljutilo Ropoša. V prepiru za pravico do delitve Krucem odvzetega blaga je prišlo tako daleč, da so zagrozili Veržejci resno gosposkim poveljnikom, da bodo tudi z njimi obračunali, kakor so s Kruci!

Med temi prepiri so zavzeli Hrvati Čakovec. Poveljnik radgonskega oddelka in poveljnik graškega grada sta odhitela pred Čakovec, kjer se jima je obetal boljši delež na zmagi kakor na Murskem polju.

Na ta način so šele postali Veržejci gospodarji zmagoslavne položaja po Muropolju. K njim so se zatekali izropani kmetje in oni so vračali pravim lastnikom ugrabljeno živino in razno drugo blago. Seve tudi pri izravnavanju škode pod zaščito in pravico kmečke roke ni bil vsak zadovoljen. Marsikatera bridka je padla iz bratskih ust na neupravičen račun Veržejcev in Miklavčanov, ki so se edini upali postaviti Krucem odločno po robu in izvojevali nad njimi zmago, kakor nikoli poprej in ne pozneje.

Nehvaležnost je plačilo sveta! Tako je bilo tudi na Murskem polju ob slovesu zime v letu 1704.

Po popolnem očiščenju Murskega polja je obračunal »hauptman« Ropoša s svojimi ujetniki tako

Za fante:

Naš slovenski nadškof Anton Bonaventura Jeglič imenuje to knjigo: »Zlato knjigo slovenskih fantov«. Večjo zalogo teh knjig smo prejeli v razprodajo in jih oddajamo za polovično ceno, namesto za 12 Din le za 6 Din, dokler traja zaloga. Pišite

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

nim senatom radi poskusa umora odgovor 30letni Anton Prikeržnik, hlapec iz Libelič na Koroškem. Obtožnica mu je očitala, da je poizkušal zastrupiti 65letnega prevžitkarja Lovrenca Druga, ko je služil za hlapca pri posestnici Antoniji Šumik na Črneški gori pri Mežici. Prevžitkar Drug je svaril vdovo Šumikovo pred hlapcem Prikeržnikom, s katerim je imela ljubavno razmerje. Šumikova je še odpovedala slednjič službo hlapcu Toneu, kar ga je tako razljutilo, da je prisegel prevžitkarju maščevanje. Dobil je dva kosa arzenika, ali mišnice. Ko je ležal stari Lovrenc bolan, je Prikeržnik naročil starčevi postrežnici, naj primeša k jedi strupa. Soseba Hudobnikova naročila ni izpolnila, pač pa je ovadila šuntarja oblasti. Obtoženi je dejanje priznal orožnikom ter sodnikom in je bil obsojen na 10letno ječo.

Nečloveška gospodinja. Mariborski sodni senat je obravnaval dne 20. jun. slučaj ženske brezsrčnosti, ki je prejel od sodne oblasti zaslužen kaznen. 50-letna Terezija Zelenko, posestnica v Gruškovcu pri Ptuj, je imela 8letnega hlapčka Jožeka Matjašiča. Fantek bi bil radi telesne slabosti komaj za pastirja, pa je moral opravljati hlapčevska dela, katera zmoro odrasel človek. Dečko je opravljal vso živino, vodo je nosil skoro 1 km daleč, hodil je razcapan in v zimi v čevljih brez pod-

platov. Malodane nag ter bos je vlačil hudi zimi vodo iz oddaljenega vodnjaka, in bi bil nekoč zmrznil vsled utrujenosti, da ga niso rešili sosedi še pravočasno. Brezsrčna gospodinja mu ni dajala hrane, za katero je prosjačil okrog pri sosedih in očitno trdijo, da je bil tako sestradan, da je iztrgal psu kuh iz gobca ter ga pojedel. Vsega onemoglega ter bolanega so vzeli domači iz službe ter so ga oddali v bolnico, kjer je umrl radi zastrupljenja na nogi, katerega si je našel v službi pri brezsrčni ženski. Zelenkova je bila obsojena na triletno ječo.

S hrastovo dogo po glavi. V Dornovi pri Ptuj je dobil v pretepu Stanko Brodnjak, hlapec, s hrastovo dogo tako močan udarec po glavi, da so ga spravili v opasnem stanju v ptujsko bolnico.

Vlomilci udrli skozi streho. V Kuka- vi, občina Juršinci pod Ptujem, so udrli vlomilci skozi streho v zaklenjeno stanovanje posestnika Ivana Hojnika. Odnegli so vso obleko, perilo in razne druge predmete v skupni vrednosti 4 tisoč Din.

Vlom v trgovino. V noči na 21. junija je bilo vlomljeno v Podzemlju na Dolenjskem v Lužarjevo trgovino. Vlomilci so odnesli raznega blaga za 26 tisoč Din.

Radi uboja 6 let robije. Poročali smo, kako je dne 6. maja smrtno zabodel 20-letnega mizarskega pomočnika Adolfa Pirca na povratku iz krčme pri Leskovcu znani pretepač Turšič. Novomeško okrožno sodišče je prisodilo dne 23. junija ubijalcu 6 let robije.

Pri slabosti je naravna »Franz Josefova« voda⁴ prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno. V dopisih hvalijo zdravniki za ženske soglasno prav milo učinkujoč način »Franz Josefova« voda, ki je zlasti pripravna za nežni rast ženskega telesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerjskih trgovinah.

Podtaknjen požar je v noči uničil 20 m dolgo ostrešje gospodarskega poslopja posestnika Jožeta Žiberta v vasi Suha pri Kranju. Poslopje je zidano in je bilo krito z opeko. Zgorela je tudi krma. Škoda znaša 50.000 Din.

*

Razno iz Prekmurja.

Beltinci. Dne 14. t. m. so pri nas kaj žalostno peli mrtvaški zvonomi. Spremljali smo k večnemu počitku gostilničarja g. Ivana Horvata. Pokojni je bil zelo močan in obenem dober človek, a smrt, ki nikomur ne prizanaša, je pokosila tudi njega. Zadnje čase mu je začelo zdravje pešati, zato je iskal zdravniške pomoči. Ker se doma kljub zdravnikovemu prizadevanju ni počutil bolj zdravega, so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico, a tudi tam ni bilo zanj pomoči, zato so ga zdravniki po par tednih poslali domov. In doma je dne 13. t. m., spreviden s poslednjimi tolažili, zatihnil oči ter šel k večnemu Očetu po zaslužen plačilo za svoja dobra dela. Kako zelo je bil pokojni priljubljen po vsej okolici, se vidi iz tega, ker ga je na zadnji poti spremljala velika množica ljudi. Res presunljive so bile nagrobne žalostinke, ki jih je domači cerkveni zbor zapel. Naj mu bo mati zemlja, katero je res ljubil, lahka, žalujoči ženi, dvema otrokoma ter vsem sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Dolnja Lendava. Danes teden smo na tem mestu poročali, da nas bo zapustil naš splošno priljubljeni gospod dr. Trstenjak; za našim dobrim g. sreškim načelnikom bi res prebivalstvo žalovalo, ker ga je ljubilo. Po posebni intervenciji pri gospodu banu se nam je vendar posrečilo doseči, da gospod načelnik ostane dalje med našim prekmurskim ljudstvom, kjer se naj dobro počuti.

Dolnja Lendava. Sredi tega meseca so se pri nas vršili nabori. Fantje so se pripeljali večinoma na okrašenih vozovih in deloma tudi na kolesih. Pesem je odmevala za pesmijo, kajti fantje posameznih vasi so kar tekmovali med seboj, kateri bi lepši zapeli. Letos se jih je mnogo lahko postavljalo z narodnimi trakovi, po domače pantliki, ker so jih prav lepo število potrdili. Med njimi je tudi nekaj

kakor je bil prisegel »Oberkrucu« koj po ugrabljenju edinke Vide.

Pripeljati je pustil Godrnja k sebi. Pomolel mu je pod nos njegovo svojčas poslano pismo s pozivom, naj mu pošlje dva funta svojega mesa v Bakovce. Ujetnik je gledal mrko v tla. Odgovoril ni na nobeno vprašanje kljub temu, da ga je bil stari stotnik v obraz, ga slednjič opljuval in ga napodil od sebe z besedami: »Pisal si mi po dva funta mojega mesa, zdaj si mi prinesel celi cent svojega!«

Ropoša je sklical pod lipo krvavo rihto. Ta je zaključila kmalu preiskavo in jo kronala z razsodbo smrti na kolu za »Oberkruca« Godrnja in cigana Brajdiča. Ostalim zarobljenim je bila prisojena smrt na vešalih in to pred očmi lastnega poveljnika na madžarski strani Mure.

Nalogo izvršitve smrtne obsodbe na sovražni zemlji je prevzel veržejski starešina Gregor Šonaja.

Krog osme ure zjutraj je bobnal veržejski tambur po trgu, trobentač je klical strelice pod lipo, kjer so čakali, obdani od močne straže, zvezani ujetniki. Ko so bili zbrani vsi konjiki pod poveljstvom Šonaja, jim je dal stotnik Karl znamenje z roko za odhod, sam je ostal doma.

Med glasnim bobnanjem in trobentanjem so prekorčili Veržejci z obsojenimi Muro. Krenili so tik ob reki proti Ižakovcem, kjer se zavije Mura v prva kolena. Ustavili so se ob največji vijugi in se pripravili za krvniški posel, da maščujejo nad 28terimi kolovodji, kar je zagrešila po Murskem polju cela tolovajska armada.

Pri pogledu na zaostreni kol je stisnil glavar Godrnja zobe, streslo ga je po celem telesu. Niti besedice ni siknil med rablje, ki so se rezali na glas, ko so kopali luknji za oba kolca in tesali vešala za 26 roparjev. Le cigan Marko je jadikoval ter prosil, da bi menda omehčal vsako slovensko srce, le veržejskega ni! Radi babjega cviljenja že pred mučenjem so ga pošteno obricali od vseh strani ter mu zamašili usta s cunjami.

Kola sta bila pripravljena, luknji izmetani, dolga vešala so stala — Prišel je krvniški posel, ki je bil za tedanje čase nekaj vsakdanjega, pa se je tudi ponovil bogznaj kolikokrat med svetovno vojno in še danes!

⁴ Navlečenja na strašni kol so se naučili Slovenci od Madžarov in ti so videli to muko na Poljskem, kamor so jo zanesli divji Tataři.

bodo lahko obratovale pod njim največje ladje. Glavni kabelj, na katerega bo pritrjena železna konstrukcija, ima v premeru 1 m in je sestavljen iz 27 tisoč raznih žic. Most se bo nahajal na ozemlju, ki je izpostavljen potresu in radi tega so napravili železne dele tako, da bodo popuščali v slučaju potresnih sunkov.

700 dolarjev za pik stenice.

Sodišče v severno-amerškem mestu Los Angeles je obsodilo lastnika znamenitega hotela na plačilo globe 700 dolarjev mladi filmski umetnici, ki je prenočevala v njegovem hotelu in jo je

larih, ki so bili potrjeni šele na zadnji rekrutaciji. Ti so dobili večinoma 18 mesecev. Ker so že poročeni in že imajo otroke, bo jim težko biti 18 mesecev proč od doma in družine.

Dolga vas. Dne 18. t. m. so pri nas sušili seno in ravno pri tem sušenju se je zgodila nesreča, ki je stala življenje neke ženske. Ženska kakor vsi ostali je sušila in je bila pri delu bosa. Kar nenadoma se je priplazila k njej kača ter jo je pičila v nogo. Hitro so jo peljali v Lendavo k zdravniku, da bi ji nudil pomoč. Toda zdravnik ji ni mogel več pomagati, ker je ženska že na potu v Lendavo izdihnila vsled zastrupljenja. Pustila je moža in več majhnih, nepreskrbljenih otrok. Zadnje čase so sploh kače pri nas kaj pogost pojav; kajti kosci so jih že več pobili.

Murska Sobota. Dne 19. t. m. se bo ob priliki 15letnice osvoboditve Prekmurja vršila pri nas tudi proslava 10letnega obstoja športnega kluba »Mura«. Če se bo priglasilo zadostno število priglancev, bo vožnja v ta namen tudi poseben vlak iz Ljubljane.

Grenovec. V nedeljo dne 17. t. m. se je pri nas zgodil dogodek, ki je pretresel vso okolico.

Po božji službi so se fantje vračali z ostalimi ljudmi iz cerkve. Med potjo so se bistriški dečki nekaj sporekli ter so začeli obračunavati med seboj. Med njimi je bil tudi nesrečnež, ki je pri tem izvlekel iz žepa nož ter z njim zabodel komaj 16 let starega fanta, ki se je na mestu mrtve zgrudil. Ta žalosten in obžalovanja vreden dogodek vzbuja povsod precej ogorčenja in to tem več, ker je žrtev postal tako mlad fant, ki še gotovo ni mogel nikomur storiti kaj takega, da bi šel nadenj z nožem, kakor na divjo zver.

Turnišče. Prejšnjo nedeljo se je pri nas vršilo ob prav lepem vremenu žegnanje sv. Antona Padovanskega, patrona podružnice, oziroma turniške kapelice. Na žegnanje je prišlo tudi precej ljudi iz sosednjih far. Glavno opravilo in pridigo na prostem je imel g. kaplan Godina.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Širite „Slov. gospodarja“!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veliko romanje iz Savinjske doline k Mariji Bistrici dne 27. in 28. avgusta t. l.

Romanja k Mariji Bistrici dne 17. junija t. l. so bili vsi udeleženci iz celjskega okraja, osobito iz Savinjske doline, tako veseli, da še sedaj radi o tem govorijo. »Škoda, da nisem šel zraven«, je rekel že marsikateri!

Da bo vstreženo vsem tem, ki bi radi šli in vsem, ki se že zanašajo na to romanje, se naznanja, da se bo to romanje res vršilo, pa še le, ko bo hmeljsko delo večinoma opravljeno, to je koncem avgusta, dne 27. in 28. avgusta.

Romarski vlak bode vozil iz postaje Šmartno ob Paki in sicer v ponedeljek dne 27. avgusta zjutraj ob pol sedmih. Sprejemal bo romarje na vseh postajah do Celja. Tako bode dana prilika tudi Gornje-Savinčanom, pa tudi Šaleščanom, da se lahko tega romanja udeležijo. Iz Celja pojde romarski vlak okoli

8. ure proti Gröbelnem in se ustavi na vseh postajah do Šmarja pri Jelšah. Tam se ustavimo za dve uri, da obiščemo Marijino cerkev in sv. Roka, kjer bo sv. maša. Ob 11. uri gremo naprej mimo Rogaške Slatine in okoli pol dveh popoldne smo že na postaji Zlatar-Marija Bistrica, ob dveh pa na cilju našega romanja.

Drugi dan v torek dne 28. avgusta se vrnemo ob 11. uri po isti pregi nazaj. Ob enih pridemo v Rogaško Slatino, in tam se pomudimo dve uri. Ob treh gremo naprej. Ob štirih smo na Gröbelnem, ob pol petih v Celju in okoli pol 6. ure zvečer spet v Šmartnu ob Paki. Po dnevi odidemo, po dnevi se tudi vrnemo. Zveze vlakov so na vse kraje ugodne.

Vožnja na vlaku stane za osebo tja in nazaj 45 Din za vse enako, ali vsto-

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Romarji v Marijino Celje:

Vsi, ki ste že romali ali mislite tja romati, ne pozabite si kupiti t. dr. Anton Medveda knjigo: **V Marijinem Celju.** V njej so zgodovinske in potopisne črtice kot tudi pridige t. dr. Antona Medveda, ki jih je imel v Marijinem Celju. Knjig je še samo 200 na razpolago in jih oddajamo po 5 Din. Naročila sprejema

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

pi v Šmartnem ob Paki ali v Šmarju p. Jelšah.

Romanje se vrši med tednom, da se ga lahko tudi gg. duhovniki udeležijo. Tem potom so gg. dušni pastirji naproseni, da romanje priporočajo in da spremljajo svoje farane na božji poti; v župnišču bode zanje pripravljenih 30 prostorov.

Romarji se naj zanesljivo do dne 1. avgusta oglašijo pri svojih dušnih pastirjih in naj založijo svoto za vožnjo (45 Din); gg. župniki pa jih naj zabeležijo, da se jim potem dostavijo vozne legitimacije. Iz celjske okolice se lahko oglašijo v kapucinskem samostanu v Celju t. gg. župniki naj do Porcijunkule naznanijo število priglanih kapucinov v Celju. — Prenosišča in druge izdatke si morajo romarji sami prekrbeti. Dosedanji romarji so bili zelo zadovoljni bodisi glede prenočišč, kakor tudi glede postrežbe po gostilnah.

Natančnejši spored glede vožnje in kaj vse se bo vršilo pri Mariji Bistrici, se bo objavilo v »Slov. gospodarju« po Porcijunkuli.

Bodi vse Bogu v čast in Mariji Majki Bistrički — nam vsem pa v dušno zveščanje!

P. Ladislav, prireditelj romanja.

pičila stenica v lice. Filmska igralka je dokazala, da bi bila morala na dan po nočnem srečanju s stenico nastopiti pri snemanju filma, a jo je režiser zavrnil, ker ji je vsled pika stenice oteklo lice.

Zvižčnost pri živalih.

Marsikatera žival bi čakala zastoj na kak plen, če bi ne računala na lastno zvižčnost in lahkomiselnost žrtve. Belouška se potuhne vzdolj vode ob bregu in miglja z jezičkom. Ribice menijo, da je žuželka, se ji bližajo in gredo v smrt. Tudi naš vodni ptiček vodnec se zateka k zvižčanju. Ulovi si hrošča ali malo žuželko. Sedeč na prikriti veji,

Glavarju Krucev in ciganu so navezali za vsako nogo vrv. Oba konca vrvi so pritrdili za vprego par konj. Ostro zaostren konec kola so nastavili tik pred zadnjico obeh žrtev, debelejšega uprli ob skopano luknjo, kjer so ga zadržali z drogi. Po končanih pripravah so nagnali na počasno povelje oba para konj, da sta potegnila vsak svojo žrtev na kol, ki se je strahovito zasajal skozi drobovino. Konje so odpregli, ko sta tičala kolca v obeh telesih do blizu pljuč, ju spustili v luknjo in zaphali z zemljo. Navlečeni si je zasajal kol s težo lastnega telesa vedno globokeje skozi telo. Te vrste mučenje je bilo grozovitejše nego pribijanje na križ. Nesrečnež se je zvižal na kolu v nepopisnih mukah ure, da, dneve. Veliko usmiljenje je izkazal mučeniku na kolu mimoidoči ali jezdec, če ga je usmrtil, saj sneti bi ga itak ne mogel in če bi ga, bi mu nikakor ne bilo pomagano.

Po opisanem načinu sta bila navlečena vsak na svoj kolec »Oberkruc« Jurij Godrnja iz Bakovec in stari ciganski glavar Marko Brajdič.

Kruc je bil prepuščen mukam nezavezanih ust, da bi bil lahko vpil iz polnega grla, česar ni storil. Grozno se mu je kremžil mustačasti obraz, ko se mu je zasajal vsled potega kol globoko med čreva in so

se razpotegnila rebra za nekaj palcev eno od drugega. Nečloveški, nerazumljivi glasovi so se mu izvili iz prs pri zdrku kolca z njegovim truplom v luknjo in je obvisel on nesrečnik na leseni ostrini med nebom in zemljo.

Ubogi Marko, vsa otepanja z zadnjimi od smrtnega strahu preostalimi močmi so bila zaman. Kol je opravil na njem celo ta posel, da mu je vračal zavest pri vedno globljem zasajanju, katero mu je odganjal poprej strah.

Navlekli so oba obsojenca tik pred vislicami, da sta morala gledati zadnje potresljave vsakega od 26 obešenih in prestajati trpinčenje v zavesti: Kedar bo naklonila meni smrt zadnji stresljaj — ?

Ko se je poslovil od tega sveta zadnji obešenec, so zatrobili in zabobnali Veržejci na odhod. Ostala sta na kolih sama še živa mrliča Oberkruc Jurij Godrnja in stari ciganski glavar Marko Brajdič —

Drugo jutro so zakrakale jate vran nad moriščem ob Muri. Spustile so se na dolgi drog vislic in suvale z glav obešenih v živalski nevoščljivosti ena drugo — Zavist je dražila ptice, da so krakale za tegnjeno ter hripavo cele ure, predno so se priborile do oči in obraza mrtvecev, najmočnejše in začel

Mladina se zbira in gradi.

Franjo Tanjšek, Št. Andraž pri Vel.

Kadarkoli se je naša mladina lotila kakšne naloge, jo je vselej vestno izvršila. Nikoli ni bila površna in polovičarska, nikoli se ni ustrašila še tako velikih ovir; zvesto in vztrajno je hodila po načrtani poti k svojemu cilju, vedno je ostala zvesta svojim načelom. Zato je umevno, zakaj so nasprotniki krščanskega gibanja v pretekli dobi napenjali vse sile in zastavljali ves svoj vpliv, da bi jo pridobili na svojo stran. Hoteli so, da bi jim pomagala pri izpodkopavanju temeljev krščanskega življenjskega reda, hoteli so, da bi jim pomagala pri gradnji njihove liberalne in materialistične prosvetne stavbe. Pa naša mladina je kmalu spoznala njihove zmote in zablode ter je tem graditeljem pokazala hrbet. In tako so ti ljudje, ki so s tako velikim pompom napovedovali in prerokovali začetek nove srečne bodočnosti, ki bi naj nastopila po njihovem trudu in prizadevanju, utihnili in se umaknili. Njihova stavba pa, ki je bila zgrajena na pesku liberalizma, se je do tal zrušila. Skrušeni stoje sedaj ob njenih razvalinah z zavestjo v srcu, da je sicer lahko rušiti, kar ustvari drugi, težko pa graditi.

Nova stavba se gradi, stavba, ki bo slonela na trdnih in vekovitih temeljih krščanskega svetovnega nazora. Graditelj te veličastne stavbe je naša dobra krščanska mladina. Svojega poslanstva se ona prav dobro zaveda; zato bo svojo nalogo, kakor nekdanj, tudi sedaj dobro izvršila. Vse svoje moči bo zavela v to, da postane naša slovenska zemlja vzor dežele prosvetnega in gospodarskega napredka, da ustvari slo-

venski zemlji pravo in osrečujočo materijalno in duhovno kulturo.

Pri vsem tem delu, ki ga vrši naša mladina, zvesta svojim načelom, in pri uspehih, ki jih žanje, je še vedno dovolj takšnih, ki stojijo ob strani ali pa celo nasprotujejo. To so ljudje, ki so naščuvani od naših skritih nasprotnikov, ki se javno ne upajo pokazati, ker so v manjšini, da bi zanesli prepir in zmede v naše vrste. V svoji onemogli jezi, ker so se njihove nelepe nakane izjalovile, skušajo ovirati delo naše vrle mladine. Pomilovanja vredni so taki reveži. Dobro vedo, da v borbi proti mladini ne bodo ničesar opravili; dobro vedo, da se bo njihovo razdiralno delo slejkoprej kruto maščevalo nad njimi samimi, toda prevzela jih je grda strast tako zelo, da ne morejo več nazaj.

Kakor je nekdanj naša kmečka mladina s pomočjo svojih duhovnih voditeljev dosegla, da se je liberalna zgradba naših nasprotnikov do tal porušila, tako je sedaj kljub vsem velikim zaprekam zvesto na delu pri gradnji nove in lepe stavbe krščanske prosvete. Naša mladina ne pozna nobenega oklevanja; kolebanje na desno in levo ji je neznana stvar. Krepko in odločno je zagrabila za delo, da doseže svoj cilj: duhovno preroditev posameznika in celokupnega naroda, ki bo temelj novi in boljši naši bodočnosti. Naša načela so stara, dobro preizkušena, sredstva pa so nova, sodobna. Kdor je zvest katolištvu in slovenstvu, bo šel z nami!

Za dekleta:

Knjiga »Slovensko dekle«, ki je kašipot našim mladenkam, je šla že v tisočih izvodih v roke slovenskih deklet. Sprejeli pa smo večjo količino knjig v razprodajo in sicer za polovično ceno, dokler traja zaloga: namesto 12 Din stane le 6 Din in se naroča pri

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Zborovanje „Krščanske šole“

Društvo »Krščanska šola« za lavant, škofijo priredi na Ciril-Metodov dan 5. julija t. l., zvečer ob pol osmih v Karlinovi dvorani v semenišču v Mariboru, Koroščeva ulica 12

Zborovanje za starše in prijatelje krščanske vzgoje.

Govornika: č. g. profesor Pavel Živornik in predsednik društva g. Franjo Žebot.

Odbor društva prijazno vabi krščanske starše iz Maribora in okolice k obilni udeležbi!

Središče ob Dravi. Na praznik sv. Alojzija se je vršila lepa slovesnost prvega sv. obhajila šolskih otrok. Dekleta Marijine družbe so cerkev prav lično okrasile in s tem veliko pripomogle, da bo prvoobhajancem ostal njihov najlepši dan v neizbrisnem spominu. V nedeljo dne 1. julija ob treh popoldne bo priredila Marijina družba materinski dan s pestrnim sporedom: petje, deklamacije, govor in igra v treh dejanjih »Prisegam«. Dekleta Marijine družbe vneto delujejo za utrditev in razmah marijanske misli. Zdi se, da se uspehi njihovega požrtvovalnega dela že kažejo. Marsikatera dekle se jim je že pridružila. toda njihov cilj je: vsa dobra dekleta v Marijino družbo!

Romanje na Brezje in izlet na Bled se vrši zadnjo nedeljo v juliju. Navodila dobite pravočasno! — Pripravljalni odbor.

opravljati počasi pogrebni posel, ker ni bilo človeških pogrebcev.

So se li raztegnile muke obeh na kol nasajenih do prileta vran? Ne! Bila sta mrtva z obešenimi vred, ko so prikrakale vrane in se obdelovale s kljuni radi deleža njunih oči in obrazov — — —

Pod kolom starega cigana je počivala negibno v klopčič zvita kosmata pošast, katere se ni upala lotiti dolgo časa z dolgim kljunom nobena vrana. Bil je Markov najzvestejši spremljevalec — šepavi medved Miško. Kdo mu je pošepnil na uho, da umira grozovite smrti na kolu njegov gospodar — znaj Bog! Prišepala je odnekod iz Krajine, pogodila morišče, se zvila krog Markovega kola in poginila pri pogledu na peklenske muke, od starosti onemogla žival!

Dve leti za opisanimi dogodki je imela Štajerska mir pred Kruci. Karoly, zaveznik Rakočija, drugega kralja Krucev, se je obrnil leta 1705. s svojimi četami proti avstrijskemu ozemlju, kjer je ropal neusmiljeno ter požigal in obiskal celo dunajsko predmestje.

Kralj Rakoči je sklical deželni zbor ter se je dal proglasiti od madžarske gospode za poglavarja. Njegove čete so bile sicer na Martinovo leta 1705. pre-

magane in pobite pri Velikem Varadinu, a ne uničene ter so razgrajale tem grozovitejša na Avstrijskem in leta 1706. tudi na Štajerskem zlasti okoli Stradene in Kleka. Koder so divjali, se je dvigal kvišku dim požganih hiš.

Da bi ta divja druhal, ki je štela leta 1707. zopet 70.000 oboroženih mož, ne udrila ponovno na Štajersko, so postavili ob Muri močne straže. Kljub zastraženju so prilomastili Kruci leta 1708. na Štajersko. Razsajali in ropali so okoli Friedberga, po Dekanovcih in drugih tamošnjih krajih.

Nekatere trume so prihrumele 31. oktobra onemenelega leta nad Ljutomer in ga oropale.

Tem tolpam se je postavil po robu ormoški graščak Franc Anton Petthe. Kruci so ga premagali in pobili njegov oddelek. Tudi njega bi bila doletela smrt, da ni pobežnil pravočasno iz spopada in srečno utekel v vinograde, kjer so ga ubranili in mu oteli življenje njegovi podložniki. V zahvalo za rešitev je sporočil malo pred svojo smrtjo l. 1700. precej denarja, s katerim bi se naj pozidala na mestu rešitve cerkev na čast sv. apostolu Tomažu. Do pozidanja hiše božje je prišlo na prizadevanje križnikov l. 1717.

(Konec sledi.)

izpusti žuželko iz kljuna. Gorje ribici, ki bi prezrla vodomeca na veji! Kot bi ga izstrelil, se zakadi v ribico in jo že tudi ima.

Dolžina telesa in dolžina skoka.

Kobilica skoči 30krat dalje, kakor znaša dolžina njenega telesa, miš - skakalka 15krat dalje in gozdna miš 8krat. Lev ter tiger skočita 3krat dalj nego sta dolga, bolha pa 200krat.

Iz novejega jajca

lahko napravimo kolač, za katerega bi sicer rabili 36 kokošjih jajc. Mladi noji zrastejo prvih 6 mesecev, vsak mesec za 20 centimetrov.